

hij burger van
laar zijne rech-
Hij neemt, zoo
r de gaven voor
aat in handen,
n leeken, sluit
in eene kaste,
te worden aan
aan eene staats-
lij is niet doo-
den krijgslidst

zij bestaat uit
en samenhang
hen natuur en
op het natuur-
lichtbare schep-
rijkheden mede
hij al het na-
als eigenschappen
den aan al die
eide, iedere sta-
ende en wil hij
bloeien, ja, zoo
is zijn streven
donale gedachte
rk ontstaat, tot
en, waarin het
ehnd met het
openbare ere-
verzorging van
t karakter van
kerk in geheel
enden past bij
at hij eene zoo-

deling is, dat de
dselen van het
ristendom be-
alisme, dat het
volk, aan elke
nieder klimaat,
in den mensc
u de wijze van
bepaalden tijd
m maakt voor
op aarde onder
andere dan de
e windselen van
elk volk, en alsoo
me ontvoren.
ij aan uiterlijk
den vorm het
n, sabbatisme
van de onder-
waaraan hij de

ond onder een
klimaat en het
de doop door
n het christen-
ich uitbreiden
e onderdome-
eranderen. Het
daardoor niet,
wijzigde zich
maat en de be-
ij thans werken
de doop door
al ook omdat
van den doop

te tijden onder
de, de wijte van
en vrucht ook
het volk, waar-
omt.
oit tegenover de
ij, stelt zich dus
e karakter van
het zondige in
ik is aan geen
onden. De in-
er dingen, moet
om blijven ge-
ij onzen arbeid
a van het volk
en niet willen
ig, strijdig met
echt nationale
wikkelen. Doch
rschijn roepen
een tot open-
aanwezig is.
deze gewesten
brengt dit vol-
ij conform de
a Europa.

te gezegd: „De
nideerd op het
keische philoso-
i moet worden
Azie geldt en
s.“ Er ligt in
arvoor ik wil,
m; er ligt ook
msch dat men
over de toe-
kt deelen wij
ag worden.

10r.
uin in twee
wering pogen
teit over de
de leden der
erwijs,
at alleen dan
poment uit de
an de Vrije
de de sou-
te beoemen
het onderwijs
der Vereeni-
lementen ook
deze meening
Dicaeophilus
daarvan ge-

ge afdoende
hij zich op
ter, op een
en op het-
Lohman, om
en afkeurend
ing over een
feld invloed
a Curatoren,
n oordeel in
zullen hand-

vergeet, dat invloed en soevereiniteit niet
hetzelfde zijn en zijn betoog ons dus geen
stap verder brengt.
De ledenvergadering kan alleen een motie
aannemen, waarin zij haar oordeel over
een hoogleraar uitspreekt, maar aan Direc-
teuren gelasten een hoogleraar te ont-
slaan kan zij niet.
Het statuut wijst dit uit.
In Art. 6 wordt toch uitdrukkelijk gezegd,
dat aan Directeuren en aan hen alleen is
opgedragen de benoeming en het ontslag
van de hoogleraren.
Verdere voortzetting der discussie zou
dus niets baten, waarlijkbaar bij Dicae-
ophilus het begrip soevereiniteit zoo weinig
belijnd is, dat hij tusschen invloed en gezag
zelfs geen onderscheid weet.
Wij zijn het daarom volkomen met
Dicaeophilus eens, dat dit debat veilig kan
worden gesloten.

Feestgave.

Naar men ons mededeelt, wordt tegen het
bijeengebrengen van een feestgave voor de
Vrije Universiteit bij haar zilveren jubileum
een dubbel bezwaar ingebracht.

Voor eerst dat de Vrije Universiteit door
geen hoogleraren te benoemen in de
juridische en literarische faculteit, genoeg
heeft aan de thans bestaande inkomsten en
geen vermeerdering van kapitaal behoeft.

En ten tweede, dat het geld in steen van
voor uitbreiding der faculteiten gebruikt zal
worden om minvermogene studenten ge-
legenheid te geven in de theologie te studeren,
terwijl de groote toevloed van kandidaten
reeds nu de vraag doet ontstaan, hoe straks
een plaats voor hen in de kerken zal te
vinden zijn.

Wie deze bezwaren inbracht, heeft echter
blijkbaar zich weinig rekenschap gegeven
van den werkelijken toestand.

Een ton gouds levert aan reeds nauwelijks
4000 gulden en met dit kapitaal zou dus
slechts een hoogleraar kunnen gesalarieerd
worden. En de onderstelling, dat de Vrije
Universiteit voor haar zilveren jubileum niet
zorgen zou, dat hetzij de literarische of de
juridische faculteit met een hoogleraar
verrijkt werd, zal zelfs bij den meest somber
gestemden pessimist toch kwalijk kunnen
post vatten.

De vrees, dat de Vrije Universiteit het
uitbreidingskapitaal gebruiken zal om kunst-
matig studenten te kweken, kan dus gerust
op zij worden geschoven.

Eer de Vrije Universiteit haar vijf en
twintigjarig feest viert zal het wel blijken,
dat dit kapitaal nog slechts zeer ten deele
kan voorzien in de uitgave, die het ver-
meerdert aantal professoren eischt.

Niet een catheder, maar minstens vier
moeten worden vervuld, zal de Universiteit
straks kunnen voldoen aan de eischen, die
het Wetsoontwerp op het Hooger Onderwijs
stelt. Indien in plaats van één vier ton kon
worden bijeengebracht, zou dit geld nog
helemaal noodig zijn voor de te benoemen
hoogleraren en voor de studenten geen
cent overschieten.

Door deze bezwaren behoeft daarom
niemand zich te laten weerhouden.
De feestgave zal naar de bedoeling der
gevers voor geen ander doel gebruikt worden,
dan voor de uitbreiding van het getal der
hoogleraren en daarvoor alleen.

Uit de Pers.

Wij namen onlangs uit de Geldersche Kerk
bode een schrijven van Dr. Wielenga van Arnhem
over, waarin deze waarschuwt tegen den ver-
keenden ijver van sommige vrienden der Theol.
School, die de school meer kwaad dan goed doet.

De *Wachter*, die den schoen aantrok, ant-
woordde met een persoonlijk aanval op Dr.
Wielenga. En toen Dr. Wielenga voer bij stuk
houdend in de *Wachter* zijn grieven nader ont-
wikkelen wilde, werd hem de pas afgesneden.
Aan overmaat van wellevendheid lijdt de
Wachter blijkbaar niet. Ook anderen deden de
onderverinding op, dat de redactie wel beschul-
digt maar voor verweer haar kolommen sluit.
Een tactiek, die niet alleen gebrek aan goede
persoonlijken maar ook zwakheid van eigen
standpunt verradde.

Dat het antwoord van Dr. Wielenga, hoe
hottelijk ook in den vorm, spijkers met koppen
sloeg, zal ieder toestemmen, die het onder-
staande leest:

Den Welw. Hier Du, T. Bos, Redacteur
van de *Wachter*.

Welterw. Waarde Heer en Broeder,

Toen ik het artikel „Jubileum“ schreef in het
bijblad van de *Geldersche Kerkbode*, uitgevend
aan gedachten van een vaste en innige overtuiging,
en verwekkend niet slechts door z. g. Kuyperia-
sche bladen, maar ook door volbloedvrienden der
Theologische School, — lag het werkelijk in mijn
bedoeling een gedachtenwisseling met u uit te lo-
ken. Er kan een tijd komen, dat ook wij anders
niet tot de strijdslustigen behoort het uitbreken
van het zwaard noodzakelijk heeft boven het zwa-
men des vredepalms. Ik moet echter eerlijk zeggen
dat na uw persoonlijke aanval op mij in het laatste
nummer van de *Wachter*, de lust, met u in dis-
cussie te treden, sterk is bekoeld en de vrees de
overhand heeft, dat een objectief, vruchtbare debat
tusschen ons tot de onmogelijkheid behoort.
Zonder ook maar enigermate de trekking van
mijn schrijven aan uwe lezers mee te deelen, als
rijnde een verdediging der Theologische School
tegenover een propaganda, die aan de traditie der
School vreemd is, — wordt door u een zinnende
niet mijn artikel uitgelicht en heb ik de eer op grond
van dat citaat, onder een zuiver persoonlijk opschrift,
aan uw vrienden te worden voorgesteld als een
filosoof, dien het aan bescheidenheid ontbreekt;
waarbij het woord filosofie moet dienen, de voor-
stelling te wekken van iets, dat in strijd is met
het nuchter verstand en tegengesteld aan de Gere-
formeerde dogmatiek.

Hoe zal ik mij op zulk een aanval verdedigen!
Briefjes, dat ik niet onbescheiden ben, kan ik niet.
En uw bewering, dat ik een wijsgeerigen bril draag
tegenspreken wil ik niet. Ik zou dan gewaar loopen
den goeden en bij ons volk zoo geliefden naam van
Alexander Comrie, die ook als filosofische doctor
een wijsgeerigen bril droeg, in verdediging te brengen
en voorts in conflict raken met een belangteltend
vriend uit Bedum, een zeker Dr. T. Bos, die mij
bij mijn promotie in Heidelberg zoo allerhartelijk
met het verkrijgen van den wijsgeerigen bril geluk-

wenschte en er veel heil van verwachtte voor de
Kerken, die ik de eer zou hebben te dienen.

Wanneer ik dus toch voor een antwoord plaats
vraag in uw blad, dan is dit niet om mij persoonlijk
te rechtvaardigen voor u en uwe lezers, maar dan
is dit om het belang der zaak, die tusschen ons in
het geding is; dan is dit, — al klinkt het u vreemd! —
in het belang der Theologische School, die mij, — het
zij in alle bescheidenheid gezegd, — even dierbaar is
als u. Niemand toch heeft het recht mij als een
vijand der School aan te merken, omdat ik de vrij-
heid nam te zeggen, dat ik met u van gedachten
verschil. Er bestaat in onze Kerken geen monopolie
van vriendschap voor de Eigen Inrichting. En ik
wil niet, omdat ik den geest, dien de *Wachter* uit-
stakeur in een hoek wordt gedrongen, die
door u als verdacht wordt voorgesteld. Het moge
niet onbescheiden zijn als ik zeg, naar vermogen
onze School stoffelijk te steunen en elken Zondag
haar in de voorbede openlijk te danken. Nog rees
onlangs heb ik ook op andere wijze getoond in den
goeden zin des woords een kind der afscheiding te
wilden zijn, door in onze *Arnhemse Kerkbode* een
breedvoerig artikel over de afscheiding te schrijven
en het opkomend geslacht te vermanen, de gezegde
gedachten aan die formaliteit niet te verwaarlozen.
Ook hopen wij straks op den Schiedag het Jubileum
in Kampen persoonlijk mee te vieren en, ten bewijze
dat er geen wrok is in ons hart, u, waarde broeder,
met een warmen handdruk te ontmoeten.

Ik meen dus aanspraak te mogen maken op den
naam van vriend der Theologische School en ook
het door u vermelde feit, dat de *Herant* mijn artikel
instemmend overnam, doet mij van die premie niet
afzien. Als „steunwink“ toch van den bijval der
Herant moge gelden de verontwaardiging van een
ander blad: de *Wekker*, die mij, om mijn schrijven
inzake de School, met een vreeselijke kool heeft ge-
teekend. De boosheid van de *Wekker* moge voor
allen, die sympathie der *Herant* verdenken, af-
doend bewijs zijn, dat ik de juiste snaar heb aan-
geraakt.

In het belang der School en om haar traditie
blijf ik dus mijn protest handhaven en de bewering
volhouden, dat de richting van uw blad met den
geest der School in strijd is.

Wat het eerste betreft, wil ik beginnen met waar-
deeren. Gelijk ik van u verlang, dat gij aan de
oprechtheid mijner bedoelingen inzake onze School
niet zult twifelen, zoo wil ik de eereblijheid van uw
arbeid geen ogenblik verdenken en het vaste ver-
trouwen uitspreken, dat het u te doen is om het
heil der Kerken. Zoo heeft de wijsgeerte mij niet
beveeld, of ik heb duidelijk in de *Wachter* wa-
genomen, dat gij onze belidenis wilt handhaven en
tegenover scheurlijke broeders beslist standhoudt.
Ook kan ik tot op zekere hoogte waardeeren den
ijver, waarmee Gij voor het recht der Kerken in-
zake de opleiding pleit, maar mijn protest gaat uit
en blijft uitgaan tegen de wijze waarop het verschil
in leer der beide reformatorische stromingen door u en
uwe medewerkers wordt op de spits gedreven. Uw
blad, onpersoonlijk opgericht tot steun van de Theo-
logische School, beschouwt de verdediging der School
als bijnaak en drijft een propaganda, die ten doel
heeft principieel verschil in leer uit te beelden in
den boem der kerken. Terwijl de professoren
Noordzij, Wielenga, Baynck en Hiesterveld indertijd
verklaarden uit volle overtuiging principieel aan de
zijde van Dr. Kuyper te staan en de verschillende
schakeeringen op dogmatisch en kerkrechtelijk ter-
rein volkomen verenigbaar achten met het ééne
beginsel der Gereformeerde kerk, wordt door uw
blad stelselmatig de bestaande schakeering op een
principieel verschil opgeblazen. Gij zegt zelf in No.
23 van de *Wachter*, dat het verschil in leer er-
nig is, dan dat inzake de opleiding. Door aldus
te strijden wordt de toestand onzuiver en het vraag-
stuk der opleiding, dat geheel op zich zelf staat
(hetwelk daaruit bewezen is, dat mijn Vader, die
principieel aan Dr. Kuyper's zijde stond, toch het
onverkoort recht der kerken handhaafde), in een
onzuiver strijd over de leer bedolven, die door de
professoren der Theologische School vermeden en
afgekeurd is.

Ik vraag u, of het in overeenstemming is met de
traditie der School, wanneer in smalenden in wordt
gesproken van de hoogleraren der Vrije Universiteit,
als toonaangevende heeren, die op de Synode der
kerken niet mogen worden toegelaten, omdat zij in
welsprekende woorden hun armoede aan verstand
van zaken zoeken te verbergen?

Ik vraag, of het in overeenstemming is met haar
traditie, wanneer onoverproven de meening in uw
blad geleid wordt, dat de vereniging in '92 niet uit
God is, en de handeling der broeders van '86 in
zake de school met diefstal, ja, met de contract-
breuk der spoorwegstakkers wordt vergeleken?

Wanneer de vraag wordt opgenomen, of het nog
wel mogelijk is, met het oog op het verschil in leer,
bij den doop met ja te bevestigen, dat de leer, die
alhier geleerd wordt, die der volkomen zaligheid is?

Wanneer zonder tegenspraak een stuk wordt op-
genomen, waarin de voorstelling wordt gegeven,
alsof Prof. Rutgers het kerkelijk ambt gelijktelt
met het beroep van bakker of kruidenier?

Wanneer de ineenstemming der plaatselijke kerken,
geheel tegen het besluit der Synode in, niet nood-
zakelijk wordt genoemd, en den lezers allerlei argu-
menten in den mond worden gegeven, om die
ineenstemming tegen te houden?

Wanneer Gij zelfs 166 ver gaat met het beginsel
van Dolantie te veroordeelen en van de broeders
der reformatie van '86 schuldbelijdenis eischt, vóór
Ge plaatselijk met hen samenleven wilt?

Wanneer óndelijk, — laatst niet het minst, — de
leermeester van de broeders der Dolantie wordt
voorgesteld als in strijd te zijn met onze Gerefor-
meerde belijdenis?

Ik vraag u, is dat in overeenstemming met de
traditie der School, is dat overeenkomstig den geest
van het onderwijs, dat wij daar ontvingen, en den
geest, die de voormannen der afscheiding heeft
beleid?

Geef u zelf wel goed rekenschap, dat Ge in
dezen weg bezig zijt wind te zaaien, die straks in
een ontbaar storm geogest zal worden?

Reeds deden enkele lezers in uw blad rondweg
het voorstel tot scheuring. Gij koost beslist positie
met een afwijzend neen! Maar wordt op den duur
een scheuring niet de droeve consequentie van uw
schrijven? Welke slootom kan het eenvoudige volk
uit het herhaald geroep: „dit gaat tegen de belijdenis!“
anders trekken, dan deze: een kerk, waar die leer
geduld wordt; een kerk, die eenparig te Middelburg
Dr. Kuyper, den „belijdenisschender“ in bescherm-
ing neemt, ga ik verlaten?

Op den duur moet het schrijven van de *Wachter*
consequent tot scheuring leiden. En dat wel onder
de leus: vóór de Theologische School de School,
die mee vooraan stond om alle Gereformeerde strom-
ing in één bedding te leiden. Zulk een verdied-
ging is mij te duur gekocht en ik herhaal: zij onder-
mijnt den invloed en de eervolle positie, die de
School nu zooveel jaren in de Kerken innam.

Dat wij elkander op verkeerde uitgroeielen wijzen,
wie zal het wraken? Ikzelf heb in mijn artikel
„Jubileum“ op de weldadigheid van wederzijdsche
correctie gewezen. Maar niemand elgene zich het
allemrecht van Gereformeerde te zijn toe. Veeleer
moet ons aller gedragelijk zijn, de door het Zeeuw-
sch Kerkblad bij zijn oprichting aangegeven: „Ons doel
is dienstbaar te zijn aan de verschillende zinnen
en schakeeringen tusschen '34 en '86 zoover noodig
en wenschelijk van lieverde tot meerder eenheid
te brengen, zonder eenzijdig de voorkeur te geven
aan eene of andere denkwijze omtrent de hangende
kwestien.“

Dien weg sla ook de *Wachter* in en zij zal School
en Kerken ten zege zijn.

Vergun mij in een volgend nummer nog eenige
ruimte ter bespreking van het doopsverschil.
Bij voorbaat voor uw gastvrijheid hartelijk dank.

Met broederlijke groeten,
de W. L. D.
B. WIELENGA.

ARNHEM, 14 April '04.

Dr. Wielenga heeft volkomen gelijk.

De wijze waarop de *Wachter* en anderen

ageeren leidt onvermijdelijk tot scheuring, ook

al wordt die niet zoo bedoeld.

Wie de vonk werpt in droog hout is schuld

dat er brand ontstaat, ook al tracht hij straks
dien brand met emmers water te blussen.

Officiële Berichten.

De Nederlandsche Bond van Jongelingsver-
eenigingen op Geref. grondslag houdt zijn jaar-
lijkschen Bondsdag ditmaal in de Groote But-
tensocieteit te Zwolle.

De ochtendvergadering, aanvangende te 10
uur, wordt geopend met een rede van den
Bondsvoorzitter, Ds. J. E. Vonckenberg, van
Barendrecht, waarna eerst de gewone huishou-
delijke werkzaamheden aan de orde komen.
Vervolgens zullen beraadslagingen plaats hebben
over verschillende interessante onderwerpen
door Bondsbestuur en aangesloten verenigingen
aan de orde gesteld.

In de middagvergadering, die te 2 uur wordt
geopend, treedt eerst Ds. Fernhout van Utrecht
op met een referaat, waarin zal worden aange-
toond, dat alle jongelingen van Geref. levens-
opvatting bij de Jongelingsvereniging op Geref.
grondslag behooren. Daarna zal het lid der
Z.-H. Staten, de heer H. C. Vegt, refereren
over: De letterkunde op de Jongelingsveree-
niging.

Na ieder referaat wordt gelegenheid tot debat
gegeven.

Is dit afgelopen, dan ontvangt de Hooggel.
heer Prof. Dr. W. Geesink het woord tot het
houden van een „opwekkende rede“.

De dag wordt besloten met het optreden van
Ds. W. H. Gispin in de Plantagekerk, waarna
Neerlandse Jongelingschap, naar we vertrouwen
versterkt en verkwikt, huiswaarts keert.

Ongetwijfeld, een rijk program! Het getuigt
van een opgewekt en krachtig bondsleven.

Provinciaal Studiefonds N.-Holland.

Mai vergadering van deputaten op Woensdag
18 Mei 's morgens 11 uur in het gebouw
Kerkstraat, Amsterdam.

Aan ouders of voogden der alumni wordt
herinnerd dat de aanvragen om ondersteuning
uit het Fonds worden ingewacht vóór Dinsdag
17 Mei.

Bij deze aanvraag moet gevoegd zijn een
attest van den rector van het Gymnasium of
der Theol. School of der Vrije Universiteit.

De alumni worden verzocht vóór 13 uur op
de vergadering van deputaten te komen.

Namens Deputaten,
W. H. OOSTER, Scriba.

Enkhuizen, 2 Mei 1904.

Verslag der classis-vergadering van
den Bosch, gehouden 21 April, 1904.

Ds. van Haeringen laat zingen ps. 119: 3
leest ps. 46 en gaat voor in gebed.

Het moderamen bestaat uit: Ds. Mulder,
praeses, Ds. van Haeringen, assessor, Ds. Visser,
scriba.

Uit de lastbrieven blijkt dat alle K. K. heb-
ben afgevaardigd, behalve Helenaveen.

De notulen worden gelezen en goedgekeurd.
Ds. van Haeringen en Ds. Janzen brengen
rapport uit van de gehouden kerkvisitatie, wat
aandleiding geeft tot eenige bespreking.

Van de classis Winschoten kwam een schrij-
ven in aangaande de losmaking van een dienaar
des Woords.

Op de e. v. classis-vergaderingen zullen vragen
betreffende den Zendingarbeid worden be-
sproken.

Op een ingekomen verzoek van de kerk van
Zevenbergen meent de classis niet te kunnen
ingaan.

Helmond vraagt doorzending naar de prov.
Syn. van het verzoek dat Ds. Binnema aldaar
dit jaar zijn arbeid voortzet. Ook de kerk van
Heusden zoekt langs dezen weg steun voor
den dienst des Woords bij de kerken in de
provincie.

Een paar vragen om financiële hulp wor-
den behandeld.

Den Bosch vraagt doorzending naar de prov.
synode van een voorstel tot het maken eener
concept-regeling voor den arbeid der Indische
zending in N.-Brabant en Limburg.

Voor Helmond en Helenaveen zal bij de
prov. synode / 75 worden aangevraagd.

Naar de e. v. prov. synode worden afge-
vaardigd:

Primus predik. Secundus predik.
Ds. Mulder. Ds. Visser.
Ds. van Haeringen. Ds. Janzen.
Ds. Binnema. Ds. Brummelkamp.

Primus ouderl. H. Both.
G. Branderhorst. C. van Wijnen.
J. Schreuders. H. Honing.
G. Kuipers.

Vacuatuurbeurten worden geregeld.

Voor Helmond worden aangewezen: Sprang
en Vrijhoeven, voor Helenaveen 's Gra. vemoer.

Wij pas kerkvisitatie gehouden is, wordt geen
rondvraag gedaan naar Art. 41 D. K. O.

Ds. Visser sluit de vergadering met dank-
zegging.

In naam der classis
Ds. J. VISSER.

De Gereformeerde Kerk te Duishurg
am Rhein.

kesklooster / 2.50; Uithoorn / 1; Baambrugge
/ 3; Noordeloos / 2.50; Dokkum B / 9.41;
Nijverdal / 2; Rotterdam A / 5; Ferwerd
/ 2.50; Bolsward / 2; Rinsumageest / 2.50;
Lemmer / 5; Rijnsburg / 5; ten Post / 3; Wans-
werd / 10; Hilversum A / 5; Colijnsplaat
/ 2.50; Baileu / 2; Lemmer / 5; Purmerend
/ 2.50; Rurum / 2; Smilde A / 2; Marrum
/ 2.50; Charlois / 2.50; Buiksloot / 2; Blok-
zijl / 2.50; Oosterhout / 3; Oppenhuizen / 2;
Heinoord / 2; Schoonoord / 3; Wageningen
(collecte) / 3.50; Heerenveen (collecte) / 14.45;
Gaast bij Workum / 1.50; Goënga c. a. en
Sybrandaburen / 5; van Ds. J. C. van Schelven
te Dieren / 2.50; Ds. H. Hoekstra te Arnhem
/ 2.50; C. de Jongh te Zevenaar / 1; Ds. J.
E. Goudappel te Randwijk / 2.50; Ds. B. van
Schelven te Amsterdam / 10; Ds. C. L. F. van
Schelven te Wageningen / 2.50; Chr. A. Weeder
te Arnhem / 1; „een vriend uit Holland“ (ge-
vonden in de collecte te Duisburg) / 1; van de
Zendingssamenleving te Schraard / 3.

Hartelijk, hartelijk dank!

Maar waar blijven de andere kerken en de
vele vrienden, wier hulpe wij zoo gaarne zagen!

C. L. F. VAN SCHELVEN.
Wageningen, 3 Mei 1904.

Belgie Achteruitgang der Belgische Zendingkerk.

In de Belgische Zendingkerk heeft men
verleden herfst voor het eerst moeten mededeelen
dat haar ledental afgenomen is. Al werden
in hare registers 250 volwassenen en 165 kin-
deren ingeschreven, toch is haar zielental van
1900 op 9823 gekomen, een achteruitgang van
178 zielen. Het orgaan der kerk schrijft: „De
gedachte dat wij, zij het ook een gering verlies
geleden hebben is ons zoo nieuw, dat wij er
ons niet zoo gemakkelijk in vinden kunnen.
Hoe is deze achteruitgang te verklaren? Door
sterftegevallen? Door vertrek naar elders? Door
schrapping op de lijsten langs den weg van
het uitoefenen der kerkelijke tucht? Door dit
alles. Maar het verlies overtreft de aanwinst!“

En dit is en blijft een ernstig feit. Bij ons
komt de vraag op, of wij in den ijver om aan
te vallen vergeten hebben, om onze eigene
positie voldoende te versterken? De Synode
heeft zich met het beantwoorden van die vraag
bezig gehouden. Bij de beraadslagingen is te
recht aangevoerd, dat nieuwe tijden aanbreeken,
die weer nieuwe strijdmiddelen eischen. Wel
is waar staat het Belgische volk niet direct
vijandig tegenover het Evangelie, maar het
openbaart in breede kringen grote overschillig-
heid. Wel zegmen algemeen: „De Evangelische
godsdienst is de beste“, maar men zegt er
aanstonds bij: „Als ik een godsdienst nodig
had, zou ik haar kiezen.“ Deze krasse onver-
schilligheid is te verklaren uit de materialistische
denkbeelden, die onder het volk steeds meer
opgang vinden. Het materialisme heeft op
een manier die men tot hertoe nog niet gezien
heeft den strijd aangebonden tegen de religie.
Zijne strijdmiddelen zijn: comités van actie,
voordrachten, de pers, verenigingen die in de
steden en op het platteland opgericht worden,
vervanging van de kerkelijke ceremoniën door
vrijzinnige. De clericalen ijveren met niet minder
kracht met dergelijke middelen. Dat zij geen
gelegenheid laten voorbijgaan om de Evange-
listen tegen te werken en wantrouwen jegens
hen te zaaien, is duidelijk. Niet meer openbare
vrijheid maar onverschilligheid en wantrou-
wen zijn de machten, die den wasdom onzer
gemeenten meer dan te voren tegenhouden.
Het is dus tamelijk wel een nieuwe toestand
waarin onze kerk zich bevindt.“

De synode heeft uitgesproken dat hare eerste
taak met het oog op dezen toestand moest
zijn: vermeerderde zorg voor het godsdienst-
onderwijs en het vormen van predikanten die
uit België afkomstig zijn.

Wij prijzen het in de voormannen der Belgische
Zendingkerk, dat zij den toestand niet hebben
verloemd maar onder de oogen hebben
durven zien. In de eerste plaats heeft het
altijd iets pijnlijks als men moet voor den dag
komen met de mededeeling: wij gaan achteruit!
Ook kan men worden gedreven door vrees dat, wan-
neer contribuanten in het buitenland vernemen dat
eene kerk aan het achteruitgaan is, de gaven
voor hare afgezondere minder ruim zullen gaan
vloeien. Ook bewonderen wij het in hen, dat
zij de vraag stelden of zij wel bij hun aanval
op het Roomsche België niet vergeten hebben
hunne eigene vesting behoorlijk te versterken?

Het komt ons althans voor, dat de Belgische
Zendingkerk dit wel vernuimd heeft.

Voor eerst is het fundamenteel waarop zij staat
niet hecht genoeg. Immers, in plaats van de
Gereformeerde belijdenisschriften als formulieren
van eenigheid te erkennen, heeft men een nieuwe
geloofsbelijdenis opgesteld. Dit is dunkt ons
eene kapitale fout geweest, die men moet
herstellen. Er was in België een overblijfsel, hoe
klein en gering ook, van de Gereformeerde
kerken, die aldaar vóór Alva's komst bloeiden.
Dat overblijfsel moest en moet nog verzameld
opgeboord en tot een strijdmacht tegen on-
en biggeloof gevormd worden, door het opnieuw
te brengen tot het belijden en beleven eener
confessie, waarvoor ook in België zooveel
stroomden bloeds vergoten zijn. Met andere
woorden: de Belgische Zendingkerk zal de
historische lijn weder moeten opvatten.

Wanneer zij dit doet althans die predikers
haar moeten verlaten of van hun standpunt
moeten terugkomen, (die in het stuk der Heilige
Schrift leeringen voorstaat, die met die der
modernen ten onzent overeenkomen. Wij hebben
hierop in dit blad geweten en komen daarop
thans niet terug. Doch dit is zeker, dat als zij,
die in België voor de instandhouding der Room-
sche kerken strijden, van de Belgische Zending-
kerk zeggen: dat zij in fundamentele stukken
afwijkingen duldt, die voor de kerk hoogst
bedenkelijk zijn, dat zij met name mannen
in haar boezem laat arbeiden, die de Heilige
Schrift op één lijn stellen met schriften van
streek auteurs, dan kan daarop niet veel dat
steek houdt geantwoord worden.

Van harte hopen wij dat de Belgische Zen-
dingkerk deze dingen eens overwegen zal!
wanneer naar het advies der Gereformeerden
in Nederland gehandeld wordt, zal tevens de
vereniging met die enkele kerken, welke in
verband met de Gereformeerde kerken in ons
land leven, als vanzelf tot stand komen.

Nu is het geen aantrekkelijk schouwspel dat
in België aan Roomschen en materialisten door
de Protestanten te aanschouwen gegeven wordt.
Behalve eenige kleinere kringen heeft men er
de Belgische Staatskerk, de Belgische Zending-
kerk en een tweetal Gereformeerde kerken.
Rome en het ongelooft vormen ieder voor zich
een aaneengesloten geheel, en het Protestantisme
is verdeeld. Binde de Heere samen wat bij
elkaar behoort.

Zuid-Afrika. Een kerk van verraders.
Toen gedurende den Zuid-Afrikaanschen oor-
log telkens van Engelsehe zijde bericht werd,
dat er onder de Transvalers en Vrijstaters ver-
raders werden gevonden, konden wij dit eerst
moelijk gelooven. Doch er werd eindelijk van
Engelsehe zijde medegedeeld, dat de verraders
van hun vaderland zoo talrijk waren, dat men
uit hen een corps onder den naam „national
scouts“, (nationale scherpsschutters) kon vormen.
Deze mannen ontzagen zich niet op hunne
broeders, die hun onafhankelijkheid tot het
uiterste verdedigden, te